

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 216/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen englannin- ja muusta vieraskielisestä tutkintokoulutuksesta ammatillisessa koulutuksessa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Marko Asellin /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 216/2019 vp:

Miten opetus- ja kulttuuriministeriö aikoo kehittää englanninkielistä tai muuta vieraskielistä ammatillista koulutusta ja maahanmuuttajien työllistymistä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestäminen edellyttää opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupaa. Ammatillisten tutkinnon ja koulutuksen järjestämisluvassa määrätään koulutuksen järjestäjän opetus- ja tutkintokielistä.

Koulutuksen järjestäjän on annettava opetusta järjestämisluvassa määrätyillä opetuskielillä. Koulutuksen järjestäjän opetuskieli voi olla suomi, ruotsi tai saame. Koulutuksen järjestäjä voi olla myös kaksikielinen, jolloin opetuskielenä on suomi ja ruotsi. Järjestämisluvassa määrätyn opetuskielen lisäksi koulutuksen järjestäjä voi antaa opetusta toisella kotimaisella kielellä, saamenkielellä, romanikielellä, viittomakielellä tai vieraalla kielellä. Lainsäädäntö ei aseta enimmäisrajaa sille, minkä verran opetuksesta ja ohjauksesta voi antaa vieraalla kielellä.

Tutkinnon tai valmentavan koulutuksen voi suorittaa vain järjestämisluvassa määrätyillä tutkintokielellä. Koulutuksen järjestäjän tutkintokieliä ovat järjestämisluvassa määrätyt opetuskielet sekä järjestämisluvassa tutkinnoittain tai valmentavan koulutuksen osalta määrätyt muut kielet.

Opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämislupapäätökset perustuvat tarveharkintaan. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi työmarkkinoiden tarpeesta myöntää koulutuksen järjestäjän tutkintokieleksi esimerkiksi englannin kielen tai jonkin muun vieraan kielen. Koulutuksen järjestäjän tulee hakemuksessaan osoittaa ja perustella työelämän tarve vieraskielisille tutkinnoille. Vuonna 2019 16 koulutuksen järjestäjällä on järjestämisluvassa määrätty oikeus yhteen tai useampaan englanninkieliseen tutkintoon, ja näistä yhdellä oikeus myös yhteen venäjänkieliseen tutkintoon.

Ammatillisen koulutuksen tarkoituksena on kohottaa ja ylläpitää väestön ammatillista osaamista ja antaa valmiuksia yrittäjyyteen ja työ- ja toimintakykyyn sekä tukea elinikäistä oppimista. Ammatillisen koulutuksen tarkoituksena on myös antaa valmiuksia yhteiskunnassa toimimiseen.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 216/2019 vp

Suomen ja ruotsin kielen osaaminen on suomalaisille työmarkkinoille pääsyn sekä työmarkkinoilla pysymisen ja liikkumisen näkökulmasta tärkeää. Ammattien ja työtehtävien välillä on eroja sen suhteen, millaisia kielitaitoa niiden hoitaminen edellyttää. Työllistyminen suomalaiseen työelämään ja työtehtävissä selviytyminen edellyttävät kuitenkin useilla aloilla pääsääntöisesti riittävää suomen ja/tai ruotsin kielen taitoa. Koulutuksen järjestäjien ensisijainen tehtävä on huolehtia siitä, että opiskelijoilla on työelämän edellyttämä kielitaito.

On totta, että tietyillä aloilla ja alueilla suomalaisille työmarkkinoille voi työllistyä englannin kieltä hallitsemalla ja englanninkielisen tutkinnon suorittamalla. Vaarana tällöin on kuitenkin se, että opiskelijan suomen ja/tai ruotsin kielen taito jää puutteelliseksi, mikä voi heikentää opiskelijan mahdollisuuksia jatkaa opintojaan ja täydentää osaamistaan ammatillisen koulutuksen jälkeen. Puutteellinen suomen ja/tai ruotsin kielen taito heikentää myös mahdollisuuksia toimia suomalaisen yhteiskunnan aktiivisena jäsenenä.

Koulutuksen järjestäjä ei välttämättä tarvitse lupaa järjestää ammatillisia tutkintoja vieraalla kielellä vastatakseen maahanmuuttajien osaamistarpeisiin. Se voi esimerkiksi antaa opetusta muulla kuin järjestämisluvassa määrättyllä opetuskielellä, esimerkiksi englannin kielellä, opintojen alkuvaiheessa tai muutoin opintojen aikana opiskelijan yksilöllisten ja työelämän tarpeiden perusteella ilman, että tutkinto suoritetaan kyseisellä kielellä.

Lisäksi ammatillisessa koulutuksessa voidaan osana tutkintokoulutusta järjestää opiskeluvalmiuksia tukevia opintoja, joiden avulla opiskelija voi vahvistaa opiskelutaitoja, kuten kielellisiä, matemaattisia tai tietoteknisiä valmiuksia tai opiskelutekniikkaa. Kielellisten valmiuksien kehittämisen keskeisenä pedagogisena keinona toimii usein selkokieli, esimerkiksi suomi toisena kielinä -opetuksessa. Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot tukevat erityisesti maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita.

Hallitus tukee monin tavoin maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden koulutuspolkuja. Erillisohjelmalla varmistetaan maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten oppimisen edellytykset ja turvataan koulutussiirtymät. Oppivelvollisuuden laajentaminen ja jatkuva oppimisen uudistus huomioivat erilaisten kohderyhmien tarpeita, muun muassa maahanmuuttajataustaisten.

Helsingissä 29.10.2019

Opetusministeri Li Andersson